

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	
Skaitymo istorija ir teorija	Komunikacija ir informacija 08S	Komunikacijos	
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		Konsultacijos	2 ECTS
Individualus	5 ECTS	Seminarai	
Dalyko anotacija			
<p>Skaitymo kultūros, knygos kultūros ir knyginės kultūros samprata. Lektologija, skaityba, skaitomumas ir skaitymo istorija. Psichologiniai, fiziologiniai, socialiniai, komunikaciniai skaitymo tyrimų aspektai. Metodologinės skaitymo kultūros tyrimų paradigmos. Kultūros antropologijos, mikroistorijos, emocijų istorijos tyrimai skaitymo pažinimo kontekste. Skaitymas ir komunikacija. Skaitymo istorijos šaltiniai. Paratekstai, knygos (nuosavybės) ženklai ir marginalijos. Knygų „graffiti“. Masiniai skaitymo šaltiniai (katalogai, inventoriai, prenumeratorių sąrašai), jų analizės ypatumai ir interpretacijos. Skaitymo ir rašymo strategijos antikoje, viduramžiais ir naujaisiais laikais. Retorinis diskursas ir tylusis skaitymas. Agresyvusis skaitymas. Raštingumo kaita ir įtaka mnemotechnikai ir skaitymo praktikoms. Skaitymas sakymo ir rašymo kontekste: kultūros modelių tvermė ir kaita. Viešoji ir privati skaitymo erdvė. Laikraštis ir žurnalas kaip masinės komunikacijos priemonė. Klubas-skaitykla ir viešoji biblioteka Švietimo epochoje. Informacinė erdvė ir skaitymas. Skaitančios ir informacinės bendruomenės. Knygų repertuaro kaita. Skaitymo revoliucijos samprata, turinys ir interpretacijos. Tautinis ir religinis skaitymo kontekstas. Cenzūra ir skaitymas. Politiniai XX a. režimai ir skaitymas. Skaitymas ir propaganda. Kino, radijo, televizijos ir interneto įtaka skaitymo formai ir turiniui. Skaitymas ir komunikacija „globaliame kaime“. Skaitymas ir skaitmeninė kultūra. Skaitymas ekranuose. Skaitmeniniai skaitymo įrenginiai, programinė įranga ir jų įtaka skaitymui. Skaitomo teksto suvokimas ir skaitymo taktikos skirtinguose skaitymo įrenginiuose bei popieriuje. Akių sekimo technologijos panaudojimas skaitymo tyrimuose.</p>			
Pagrindinė literatūra			
ALIŠAUSKAS, Vytautas. <i>Sakymas ir rašymas. Kultūros modelių tvermė ir kaita Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje</i> . Vilnius: Aidai, 2009. 260 p. ISBN 9789955656715.			
CAVALLO, Guglielmo; CHARTIER, Roger. <i>A history of reading in the West</i> . Amherst: University of Massachusetts Press. 1999. 478 p. ISBN 9781558494114.			
CHARTIER, Roger. <i>Forms and meanings: texts, performances, and audiences from codex to computer</i> . Philadelphia: University of Pennsylvania Press. 1995. 128 p. ISBN 9780812215465.			
FISCHER, Steven Roger. <i>A history of reading</i> . London: Reaktion books. 2004. 384 p. ISBN 9781861892096.			
<i>Good book, good library, good reading. Studies in the history of the book, libraries and reading from the network HIBOLIRE and its friends / Aušra Navickienė, Ilkka Mäkinen, Magnus Torstensson, Martin Dyrbye and Tiiu Reimo (eds.)</i> . Tampere: Tampere University Press and Authors, 2013. 320 p. ISBN 9789514491429.			
<i>Lietuvių mentalitetai: tautinė istorija ir kultūros problemos: kolektyvinė monografija / Vytautas Berenis, Gintaras Beresnevičius ir Almantas Samalavičius, Virginijus Savukynas</i> . Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2002. 273, [1] p. ISBN 9986638313.			
MANGUEL, Alberto. <i>The history of reading</i> . New York: Viking Press, 1997. 384 p.			
NAUDE, Gabrielis. <i>Patarimai kuriančiam biblioteką / Arvydas Pacevičius (sud.)</i> ; iš prancūzų kalbos vertė Vidas Račius. Vilnius, 2007. 227 p. ISBN 9789955331261.			
PACEVIČIUS, Arvydas. Bibliotekos. Mokyklos. Skaitymas. In <i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: tyrinėjimai ir vaizdai / Vytautas Ališauskas, Liudas Jovaiša, Mindaugas Paknys, Rimvydas Petrauskas, Eligijus Raila (sud.)</i> . Vilnius: Aidai, 2001. p. 94–108; 378–396;			

655–673. ISBN 9955445262.

PACEVIČIUS, Arvydas. *Vienuolynų bibliotekos Lietuvoje 1795–1864 metais. Dingęs knygos pasaulis*. Vilnius: Versus Aureus, 2005. 311 p. ISBN 9955601795.

Vilniaus viešosios bibliotekos dienoraštis 1910–1911 = Дневникъ Виленской публичной бібліотеки 1910–1911. Sudarytojas ir parengėjas Arvydas Pacevičius. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014. 178 p. ISBN 978-609-459-462-5.

Wolf, M., & Stoodley, C. J. (2007). *Proust and the squid: The story and science of the reading brain*. New York, NY: HarperCollins.

Carr, N. G. (2010). *The shallows: What the Internet is doing to our brains*. New York: W.W. Norton.

GRIGAS, Vincas; ŠUMINAS, Andrius; GUDINAVIČIUS, Arūnas, GRIGALIŪNAS, Modestas. *Šiuolaikinės medijos ir informacija: požeminiai garažai Google karalystėje*. Vilnius : Akademinė leidyba, 2016. 248 p. ISBN 978-9955-33-700-3.

GUDINAVIČIUS, Arūnas. *Towards understanding the differences between reading on paper and screen: measuring attention changes in brain activity*. *Libellarium: journal for the research of writing, books, and cultural heritage institutions*. 2016, Vol. 9, No. 1.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Arvydas Pacevičius	Dr.	Prof.	PACEVIČIUS, Arvydas. Ignoto Oginskio (1755–1786) biblioteka: genealoginio ir religinio tapatumo atspindys. <i>Knygotyra</i> , 2019, t. 72, p. 90–140. ISSN 0204-2061.
			PACEVIČIUS, Arvydas. Germans and the “New Enlightenment“, 1792–1832: The Case of Vilnius University Library // <i>Baltisch-deutsche Kulturbeziehungen vom 16. bis 19. Jahrhundert / Band II: Zwischen Aufklärung und nationalem Erwachen</i> . Heidelberg : Universitätsverlag Winter GmbH Heidelberg, 2019. p. 69–88. (Akademiekonferenzen ; Bd. 29). ISBN 9783825368814.
			PACEVIČIUS, Arvydas. Mokslinė komunikacija Vilniaus universitete 1823–1832 metais (remiantis Vilniaus universiteto bibliotekos dienynu). Vilniaus universitetas: tradicijų tąsa, pertrūkiai ir išradimai: 2018 m. balandžio 6 d. vykusios konferencijos pranešimų pagrindu parengti straipsniai: Vilniaus universiteto leidykla, 2018, p. 27–55. ISBN 9786090700419.
			PACEVIČIUS, Arvydas. Cultural relations between Dünaburg and Vilnius in the second half of the 18th century - begining of the 19th century: the case of Jesuit book collections, in <i>Vēsture: avoti un cilvēki</i> . T. XXI: History. Sources and people. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds Saule, 2018. p. 286–293.

			<p>PACEVIČIUS, Arvydas. Dar carski z 1829 r. – książki Uniwersytetu Wileńskiego przekazane Bibliotece Abowskiej w Helsinkach. Z badań nad książką i księgozbiorami historycznymi. Tom specjalny : Polonika w zbiorach obcych / Pod redakcją naukową Jacka Puchalskiego, Agnieszki Chamery-Nowak i Doroty Pietrkiewicz. Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA. 2017, p. 121–138. ISSN 1897-0788.</p> <p>PACEVIČIUS, Arvydas. Egodokumentiniai tyrimai: senos erdvės – nauji horizontai. Iš <i>Bibliotheca Litwana IV: privačioji raštija ir egodokumentinis paveldas</i> / sudarytojas Arvydas Pacevičius. Vilnius : Akademine leidyba, 2017. p. 11–20. ISBN 9789955337089.</p>
Arūnas Gudiniavičius	Dr.	Doc.	<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; ŠUMINAS, Andrius. Choosing a book by its cover: analysis of a reader's choice. <i>Journal of Documentation</i>. 2018, Vol. 74 Issue 2, p. 430–446.</p> <p>MACEVICIUTE, Elena, WILSON, T. D., GUDINAVIČIUS, Arūnas, ŠUMINAS, Andrius. E-books in academic libraries: results of a survey carried out in Sweden and Lithuania. <i>Information Research</i>. Sheffield: University of Sheffield, 2017, Vol. 22, No. 3, paper no. 762.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas. Towards understanding the differences between reading on paper and screen: measuring attention changes in brain activity. <i>Libellarium: journal for the research of writing, books, and cultural heritage institutions</i>, 2016, Vol. 9, No. 1.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; ŠUMINAS, Andrius; MACEVIČIŪTĖ, Elena. E-book publishing in Lithuania: the publisher's perspective. <i>Information Research</i>, Sheffield: University of Sheffield, 2015, Vol. 20, No. 2, paper no. 672.</p> <p>ŠUMINAS, Andrius; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Web Usability Evaluation Based on Eye Tracking. Case Study of Lithuanian National Museum Website. <i>ZIN – Information studies</i>, 2015, Vol. 53, No. 1(105), p. 96–112.</p> <p>GUDINAVIČIUS, Arūnas. Ebooks in Lithuania. <i>LOGOS. Journal of the World Publishing Community</i>, 2015, Volume 26, Issue 1, p. 19–26.</p>
<p>Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2019 m. lapkričio 4 d., protokolo Nr. 160000-KI-212.</p>			
<p>Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė</p>			